

Toelichting

Betreft	BPVR Toverland Potentie nieuwe natuurwaarden
Ons kenmerk	TOV001-0001
Datum	13 december 2022
Behandeld door	██████████

Aanleiding

Attractiepark Toverland in Sevenum, gemeente Horst aan de Maas, is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een volwaardig attractiepark dat deel uitmaakt van de top van de Benelux en daarbuiten. Toverland heeft de ambitie om zich de komende jaren verder te blijven doorontwikkelen en voor steeds meer bezoekers 'magische gelukservaringen te creëren'. Een belangrijk onderdeel van deze toekomstvisie is enerzijds het uitbreiden van het themaparkpark zelf en anderzijds het toevoegen van verblijfsaccommodaties zodat bezoekers uit een groter gebied kunnen worden aangetrokken. Om deze visie verder uit te bouwen, is het in de snel innoverende Leisure industrie van belang te kunnen beschikken over een flexibel kader.

Daarom wordt in de geest van de nieuwe Omgevingswet een zogenaamd bestemmingsplan met verbrede reikwijdte opgesteld, waarbinnen het park zich de komende jaren flexibel kan blijven ontwikkelen. In dit bestemmingsplan verbrede reikwijdte worden de kaders vastgelegd waarbinnen Toverland zich de komende jaren kan door ontwikkelen en inspelen op actuele ontwikkelingen in de maatschappij en meer in het bijzonder binnen de leisure- en belevenisindustrie.

Potentie nieuwe natuurwaarden

Om in beeld te brengen in hoeverre de vaststelling van het BPVR Toverland leidt tot een overtreding van de Wnb of het provinciaal natuurbeleid, zijn diverse onderzoeken uitgevoerd naar de effecten op Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland, beschermde soorten en beschermde houtopstanden. Met name in het kader van de beschermde soorten is een uitgebreid jaarrond onderzoek uitgevoerd naar de aanwezige natuurwaarden binnen en rondom Toverland.

Met de ontwikkeling van Toverland vinden in de toekomst niet enkel 'rode' ontwikkelingen plaats, zoals de realisatie van een hotel, vakantiehuis en parkeerplaatsen. Ter aankleding van het gebied komt ook een landschappelijke inpassing tot stand met diverse groene elementen. Deze groene elementen, maar zelfs ook enkele rode ontwikkelingen, kunnen in de toekomst weer een rol vervullen voor aanwezige soorten. Deze rapportage gaat hier verder op in.

Landschappelijke inpassing

In de rapportage 'Toverland Landschap en cultuurhistorie' (Kragten, 2022) is nader uiteengezet hoe het landschap ter plaatse en rondom Toverland is ontstaan en hoe het toekomstige park ingepast wordt. Toverland zal als geheel landschappelijk worden ingepast passend binnen de provinciale en gemeentelijke visies en beleidstukken en het vigerende bestemmingsplan van Toverland. Grofweg betekent dit dat het bos- en mozaïeklandschap op en rond het terrein van Toverland zal worden versterkt. Dit is niet alleen noodzakelijk in het kader van het bovenliggende beleid en visies maar is ook nadrukkelijk de wens vanuit Toverland om het landschappelijke raamwerk maximaal te ontwikkelen om optimaal de gewenste sfeer en beleving van het omliggende landschap als coulissen voor het park te kunnen gebruiken c.q. aan het ontwikkelen van het landschap bij te dragen.

De landschappelijke inpassing wordt gefaseerd gerealiseerd en groeit als het ware met de uitbreidingen mee. Er wordt met name ingezet op inpassing door middel van groenzones voor wat betreft de westelijke randen. De parkeerterreinen zullen deels groen worden omzoomd alsmede de zone ten westen van het bestaande Toverland. Dit vanwege het feit dat hier het open cultuurlandschap, de agrarische percelen, zich bevinden.

Het groen raamwerk uit het vigerende bestemmingplan zal worden verbreed, uitgebreid en robuuster worden gemaakt. Het groene raamwerk bestaat uit 30 meter brede beplantingsstroken. Afbeelding 1 geeft een impressie van deze inpassing weer.

Afbeelding 1. Toekomstig landschappelijk kader

Natuurwaarden landschappelijke inpassing

Om een concrete vergelijking te kunnen maken tussen eventueel in de toekomst te verliezen natuurwaarden in het gebied en de toegevoegde waarde die de landschappelijke inpassing heeft, dient het landschappelijk inpassingsplan meer in detail uitgewerkt te worden en dienen ook de concrete ontwikkelingen binnen het plangebied in beeld te zijn. Een vertaling van de inpassing naar concrete compensatie van leefgebied van soorten is derhalve nog niet mogelijk. Het staat wel vast dat de ontwikkeling van corridors van 30 meter breed met een totale lengte van ruim 2,5 kilometer in het gebied leiden tot een toename aan leefgebied voor de meeste aanwezige soorten. Dit gezien de huidige relatief

soortenarme zone ter plaatse van de intensief in gebruik zijnde akkers en ook het gebrek aan beschutte verspreidingsroutes.

Diverse groenzones kruisen het totale gebied van Toverland. Deze corridors zijn opgebouwd uit een bomenlaag, struweellaag en kruidenlaag. De opbouw van de corridors is in principe door de kruidenlaag aan de rand te realiseren, daarnaast een struweellaag en centraal in de corridor een bomenlaag. Pleksgewijs kan deze volgorde of indeling wijzigen om een gevarieerd geheel te creëren. Met een zone van 30 meter breed wordt ruim voldoende ruimte geboden om de zone te laten functioneren als leefgebied voor kleinere soorten en als migratiebiotoop voor grotere diersoorten. Soorten die permanent kunnen voorkomen in de corridors betreffen bos- en struweelvogels, kleine zoogdieren, zoals egel en diverse muizen, zwervende amfibieën en verschillende ongewervelden. Voor middelgrote zoogdieren, zoals bunzing en steenmarter, kunnen de corridors een verbindingroute door het gebied vormen. Dit geldt ook voor diverse vleermuissoorten, waarvoor naast de functie als vliegroute, ook het foerageerbiotoop vergroot wordt (mits onverlicht). Verder wordt aanbevolen om de zuidelijk aan te leggen corridor, langs de huidige Schorfvenweg, specifiek in te richten voor de levendbarende hagedis, zodat ook van deze soort een biotoopvergroting behaald kan worden. Wanneer ook de delen tussen de corridors, zoals het vakantiepark en de camping, groen ingericht worden, kunnen aanwezige soorten vanuit de corridors ook deze gebieden gaan bezetten, waarmee de toekomstige situatie voor veel soorten een uitbreiding van het huidige leefgebied betekent.

Ontwikkelmodel 3A en 3B

Voor alle modellen wordt eenzelfde landschappelijke inpassing gehanteerd en zijn dus ook de te ontwikkelen corridors gelijk. Enkel ontwikkelmodel 3A en 3B verschillen hierin van de rest (voor een uitgebreide beschrijving van de ontwikkelmodellen, zie de voortoets en rapportages in het kader van het Natuurnetwerk Nederland en beschermde soorten (Kragten, 2022)), in die zin dat er in deze ontwikkelmodellen voorzien is in aanvullende groencorridors. Het betreffen twee aanvullingen, namelijk een randzone langs de bosrand van 30 meter breed, die bovendien komt te liggen op een grondwal, en een corridor langs de westzijde van het plangebied. Beide zones vormen een versterking van de reeds aanwezig structuur.

De zone langs het bosbiotoop sluit daarbij aan op het naastgelegen bosgebied. Als gevolg van een pad langs de bosrand aan de noordzijde en de bestaande akkers langs de bosrand aan de oostzijde, is er in de huidige situatie geen sprake van een mantelvegetatie. Het biotoop bos, gedomineerd door hoge bomen, wordt abrupt beëindigd door over te gaan in het pad of de akker. Een bosrandzone, waarbij de gradiënt van hoge bomen geleidelijk over gaat in een struweellaag en vervolgens een kruidenlaag, vormt voor vele soorten echter belangrijk leefgebied. Het is op deze overgang waar soorten veelal nesten en verblijven maken gezien de diversiteit aan voedsel en licht te plaatse. Een brede struweellaag vormt bovendien een extra barrière voor licht en geluid dat mogelijk het bos bereikt. Een eventueel te plaatsen hekwerk of andere barrière om bezoekers binnen het park of ongewenste gasten buiten het park te houden, wordt derhalve bij voorkeur aan de rand van de kruidenzone geplaatst, zodat de groenzone ook daadwerkelijk tegen het bos gelegen is. De noordelijke groenzone wordt verder voorzien van een grondlichaam (grondwal) dat in extra afscherming van het bos voorziet. Directe zicht-, licht- en geluidslijnen worden hiermee op voorkomen.

De zone langs de N277 (Midden-Peelweg) sluit aan bij de hiervoor beschreven groenzones. Een enkel aanvullend onderdeel is de watergang die zich eveneens langs deze weg bevindt. Er wordt bij de inrichting van de groenzone ter plaatse rekening mee gehouden dat er vanuit deze watergang een geleidelijk oplopende structuur gerealiseerd wordt. Diersoorten die vanuit het water het land opzoeken, zoals amfibieën, of dieren die op het grensvlak van land en water voorkomen, zoals diverse insecten,

vinden geschikt leefgebied op deze plaatsen. Er wordt derhalve in deze groenzone tevens voorzien in kleine poelen en plas-dras situaties.

Beoordeling potentie nieuwe natuurwaarden

Over het algemeen mag gesteld worden dat met de realisatie van de 30 meter brede corridors een potentievol netwerk aan verbindingen voor diverse soorten ontwikkeld wordt binnen het plangebied voor het BPVR Toverland. Ontwikkelmodel 3A en 3B vormen hierbij een robuustere variant dan de overige modellen, vanwege de versterking van de bosrand en de ontwikkeling van plas-dras situaties. In het kader van de effectscore voor de MER scores model 3A en 3B daarom wat hoger dan de overige modellen.

Doorslaggevend voor een significant positief effect op de aanwezige natuurwaarden, gaat echter de concrete invulling van de corridors en de invulling van de overige delen binnen het plangebied zijn. De corridors functioneren optimaal als ze een gevarieerde vegetatie bieden, waarbij struwelen en bosschages ook daadwerkelijk dichtgegroeid zijn en zo min mogelijk 'doorkijk' hebben. Dit laatste treedt bijvoorbeeld op wanneer er geen struweelzone aanwezig is tussen de bomenzone, waardoor tussen de boomkruinen en de kruidenlaag een gat ontstaat. Ook heeft het een significante meerwaarde wanneer de in te richten delen (hotel, vakantiepark, camping, parkeerplaats, attractiepark) worden voorzien van een groene aankleding. Op deze manier kunnen soorten leefgebied vinden in deze delen, naast dat enkel de corridors van waarde zijn. Tot slot speelt de invulling van het deelgebied 'resterend' een rol in de totale beoordeling van het plangebied voor nieuwe natuurwaarden. Wanneer deze delen als natuur worden ingericht, vormen ze een versterking van het groene geheel van het plangebied. Hierbij kan bovendien de kans benut worden om effecten op beschermde soorten binnen het plangebied te compenseren (zie rapportage beschermde soorten (Kragten, 2022)).

Concluderend kan gesteld worden dat het aanbrengen van de groene corridors reeds ruimte biedt voor nieuwe natuurwaarden. Daarnaast is de natuurwaarde binnen het plangebied significant te versterken middels de hierboven beschreven inspanningen. Het criterium voor de MER effectscore heeft echter betrekking op de potentie die het plangebied heeft om nieuwe natuurwaarden te ontwikkelen. In dat kader is in dit hoofdstuk beschreven dat er bij alle ontwikkelmodellen een grote potentie is voor de realisatie van natuurwaarden in het plangebied (+). Daar waar reeds voorzien is in een aanvulling op de groene corridors (model 3A en 3B) en daar waar een significant groter oppervlak aan resterend gebied voorzien is, wat in potentie volledig ingevuld kan worden als natuur, geldt een grotere potentie voor natuurontwikkeling (++).

Een belangrijke kanttekening bij deze effectscore is dat het, zoals reeds vermeld, de potentie voor nieuwe natuur betreft. De score heeft derhalve geen betrekking op de daadwerkelijke realisatie van ontwikkelingen die binnen het BPVR plaatsvinden.

Effectscore MER

In voorgaande paragraaf is reeds beschreven in hoeverre de landschappelijke inpassing leidt tot een positief effect op de potenties voor nieuwe natuurwaarden binnen het plangebied voor het BPVR Toverland ten opzichte van de huidige situatie. Ten behoeve van de MER behorende bij het BPVR Toverland, is voor het onderdeel potentie nieuwe natuurwaarden een plus-min-effectscore bepaald. Voor deze score is uitgegaan van de inrichting zoals deze is weergegeven op de ontwikkelmodellen, zie ook voorgaande paragraaf.

Tabel 1. Effectscore MER voor de potentie voor nieuwe natuurwaarden.

	1A	1B	2A	2B	3A	3B	4A	4B	5A	5B
Potentie voor nieuwe natuurwaarden	+	++	+	++	++	++	+	++	+	++